

TISZAZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy negyedévre 1 forint Félévre 2 forint Megjelen minden vasárnap.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Csongrád, magtár-utca 41. hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
--	--	--

A magyar ipar jövője.

Nem kell többé kétségbe esnünk a magyar ipar jövője felett; mint-hogy az országos mozgalom egyes jelei oda mutatnak, hogy a jelen küzdelmes feltételei, melyek a mindennapi megélhetés, úgyszólván a tengődhetés határait szorítottak eddig, az alapos remény jogosultságánál fogva, a nagyszabású kormányi intézkedések folytán, teljesen elfognak enyészni nemcsak, hanem azon kecsesgató kilátásra is buzditanak bennünket, hogy a megfelelő buzgalom és kitartás mellett, technikai tekintetben sem fogunk a bennünket századokkal megelőzőt külföldi ipar fejlődési arányától messze maradni: sőt nem leszen messze az idő, hogy a művelt nemzetek iparfejlődésével szemben egy szintvonalon fogunk állni; mi által a világpiacon feltalálható előnyök dicsőségéből megillető osztályrészünket is ki fogjuk venni.

Ezen jelek a fővárosban kormányi kezdeményezés által létesült ipar muzeum felállításában mutatkoznak; melyek, ha a hozzájuk fűződő jövőbeli remények megvalósulására nem fognak, vezetni, azt csak iparosainknak a jövő hitében megcsontosodott kétkedés szülte secepti-

cus gondolkodásának és esőkönös felfogásának kellene tulajdonítani egyedül.

Az iparmuzeum felállításával, sőt annak számára rendelt palotával együtt, melynek építkezési anyagai kivétel nélkül magyar ipar termékekből állították össze, a kormány körökön azon hazafias cél sem hagyta érintetlenül, hogy hazánk előnyben levő mezőgazdasági helyzetének s jövője biztosításának feltételei mellett, az ipar fejlődését elősegítő ismeretek fejlesztése és az eddig parlagon hevert értelmi képességek munkásságának is nyíljanak alkalom, hogy ez által egyszersmindenkorra eleje vétessék a sokszor csakugyan igaztalan feljajdulásnak, mely a kor követelményeire semmit sem figyelő, sőt azt többször becsmérlő iparosaink panaszaik folytán betöltötte a levegőt.

Midőn tehát ezen elismerésre méltó kormányi intézkedések magukról életjelt adtak, az elérendő hazafias célok között, a figyelem arra is kiterjedt, hogy az alkotások a nemzeties missio által biztosítva maradandók legyenek: egyszóval a különféle, csaknem minden iparágra kiterjedő intézmény feladata fog lenni: *hogy iparosaink értelmi ké-*

pessége — a fejlődési fokozatok tekintetbe vételével alapos művelés alá kerülhessen. Mert nem titok előttünk, sőt bizonyos önváddal be kell ismer-ni, hogy eddig hazánk iparosai, törekvéseiket nem arra irányozták, hogy ipartermékeik — a lealázó zsbivásáron kívül — a művelt nemzetek igényeinek megfelelő piacokon izlés és szilárd érzék tekintetében a mértéket megüssék; mi abban leli magyarázatát, hogy vágyaik — bár a kényelmes existencia után való örökös sopánkodás közt egyedül a silány, falusiasan összeütött, s vésett termékek produkálásánál tovább nem igen terjedtek; minélfogva a esőkönösség által teremtett miserabilis helyzet javulását hasztalanul reménykedő életmóddal is ki kellett békülniök.

Azonban a már fenálló és megbecsülhetlen intézmény fontossága előttünk már csak azért is csakugyan elodázhatatlan életkérdés, mivel minden elfogulatlan embernek be kell látnia, hogy Magyarország mezőgazdaságának intenzivitása mellett, a parlagon heverő temérdek iparanyag felmunkálása, az e célra alkalmas erők érdekének felkarolása, különösen pedig az értelmi képesség fejlesztése, mint a nemzeti nagyság

T Á R C Z A.

ELMULT A TÉL.

Elmult a tél, virág fakad,
A kis patak vigan halad.
Száz virág közt, himes rónán,
Barna kis lány ül a partján.

Két kezébe hajtva fejét,
Köny áztatja bájos szemét.
Kicsiny patak vigan locsog,
Barna kislány tovább zokog.

A kis patak vidám lehet,
Megvidítá a kikelet,
Száz virággal hintve partja,
S ő azokat csókolgatja.

Barna kis lány fel-fel zokog
Szíve vérzik, fájón dobog,
Tavaszhelyett tél lett benne,
Szeretője elfeledte.

N. Dery József.

V é s z t j e l z ő.

Irta: Garsin Vszevolod.

Ivanov Simon vasuti őrvolt. Őrháza ott állott magányosan, egyik állomástól tizenkét, a másiktól tíz versznyi távolságra. Egy nagy szövőgyárat állítottak a mult

esztendőben vagy négy versztnyire tőle, melynek kéménye az erdő mögül oda feketélt, de közelebb nem volt semmi épület, a szomszédos őrházakon kívül.

Ivanov Simon beteges és törődött ember volt. Kilencz évvel azelőtt részt vett egy háboruban mint tiszt szolga, és végig viselte urával együtt az egész hadjáratot. Éhezett, fagyoskodott, a napon sütkérezett, csinált meneteket, negyven-ötven versztes utakat melegben és hidegben, volt rá eset, hogy még tűz közé is került, de — hála isten — egy golyó sem érte. Az ezred egy ízben az első harcvezetési vonalba került; egész hélig tartott a tüzelés a törökkel: a mi csatárvonalkunk itt terült el, — a völgyön túl meg a töröké, s reggeltől estig szólt a puskatűz. Simon gazdája is ott volt a harcvezetési vonalban, és Simon minden nap háromszor vitt neki oda az ezred főzhelyéről forró szamovárt meg ebédet. Megy a szamovárral egy nyílt terepen s a golyók jobbra-balra füttyörésznek mellette. Borzalom fogja el Simont, sir, de csak megy tovább. A tiszt urak nagyon elégedettek voltak vele, mert a szamovár meg a forró tea, mindig ott volt a rendes időben.

Visszakerült a háborúból seb nélkül,

csak karjaiban és lábaiban kezdett szaggatást érezni. Sok baj és bánat érte innen túl. Mire hazajutott, öreg apja meghalt; kis fiacskája, mikor a negyedik évébe fordult, torokbajt kapott és ő is meghalt; és Simon magára maradt a feleségével. Nem tudott földmunkára sem elszegődni, de meg nehéz is lett volna szántani dagadt kézzel és lábbal.

A falujukban már nem bírták tovább s elindultak más helyekre szerencsét próbálni. Ment Simon a feleségével Kherszonba, Doncsicsba, meg egyebüvé, de bizony nem akadt szerencsájük. Az asszony elszegődött cselédnek, Simon meg folytatja vándorútját. Történt egyszer, hogy vasutra ül, s az állomáson néz, néz, — a főnök olyan ismerősnek rémlett előtte. Csak nézi Simon, a főnök szintén rátekin a Simon arcára, és megismerték egymást: az ezredbeli tisztje

— Te vagy, Ivanov? szólt a főnök.

— Én, tekintetes uram, én vagyok.

Hát hogy kerülsz te ide?

Simon elmondta neki, mi történt vele azóta.

— Hát most hová mégy?

Nem tudhatom én azt, tekintetes uram

— Már hogyne tudhatnád, te bolond?

Előre haladásának tényezői nélkül, a művelt nemzetek vagyonosodásának megizmosodási színvonalát megközelíteni soha sem fogja.

A földolog mindenekelőtt nem volt más, mint azon hivatást kitűzni, hogy az ipar termelés fejlesztésében az iparos osztály szakkiképzetésére fektettség suly: tehát egy középiskola létesítésével, hol a tanfolyam bizonyos évekhez kötve s a növények különböző szakcsoportokra osztva, egy oly intézmény alapját kellett megvetni, mely az egybe halmozott ipartermékek be fogadására alkalmas és képes; miáltal alkalom nyíljon minden magasabb qualificatióra törekvő léleknek a számos iparágak nemcsak szabályszerű, hanem egyuttal technikai kivitelében magát kiképezni teljesen.

Hogy ezen intézmény, mely hivatva van a magyar ipar számára a jövő reményeit biztosítani, mily eredménnyel fogja betölteni nemzeti missióját, alig lehet egyelőre bírálat alá venni; de annyit már is sejtethetni, hogy a cökönnyösség jegét, mely hazánk iparosainak a kényelmesebb élet föntartási ösztön után epekedő vágyai medrében feltorlódott, felfogja olvasztani s az ő akaratuk nélkül is, biztos záloga leend a magyar ipar jövőjének és fejlődésének.

Levelezés.

Budapest, 1892. ápril 20.

Tek. szerkesztő úr!

Engedelmevel, hamar az otthoni társadalmi viszonyok kolompját felkötöttem, annak módja szerint végig zörgetni is akarom: bár jól tudom, hogy az ellenzék irányadó faktorainak nem kedvére cselekszem: de hát sajtóságos természetem nem arról a fá-

— Nem én, tekintetes uram, nem tudom, hogy eljutok-e valahová. Valami munkát, tekintetes uram, azt kell keresnem.

Az állomásfőnök végignézi, egyet gondol s aztán így szól:

— Mondok én neked valamit. Maradj te csak egyelőre itt az állomáson. Te, van neked feleséged is, ugy-e? hol van?

— Igenis, alásan kérem, tekintetes uram. — van feleségem. oda ben van a városban Kursziban, ott szolgál egy boltosnál.

— No, hát csak írd a feleségednek, hogy jöjjön ide ő is. Majd én gondoskodom ingyen-jegyéről. Itt nálunk most egy őrházat csinálnak, majd szószólód leszek a kerület főnökénél.

— Alázatosan köszönöm, tekintetes uram, válaszolt Simon.

— Ott maradt az állomáson. Segített a főnök konyhájában, fát vágott söpörte a háztáját s a pálya udvart. Két hét múlva megérkezett a felesége, és Simon átment egy vasuti talicskán a maga őrházába. Az őrház új, meleg, fa van, amennyi csak kell. Egy kis veteményes kert is maradt az előbbi őrházról, és volt vagy egy holdnyi legelő is a vasuti töltés két oldalán. Megörült Simon, s elgondolta, hogy minő gazdaságot

ról pottyant, mely a kézzel fogható hibák láttára szemet hunyni tudjon; legfőképpen mikor azt tapasztalom, hogy a tiszteletre méltó bizalom a körülmények szeszélyes változatosságaiban az elbizakodás vakmerő kariba vetette magát.

Igaz, hogy most már azt latolgatni, mi az ember önhitségének előbb hizelegetett később pedig elpalástolhatlan bánatra vezetett, s így azon változtatni alig volna lehetőséges, nem nagy bölcsességre mutat; de mégis azon haszonnal járhat, hogy habár idő után is, felismerve tévedéseit meggyőződést meríthessen mindenki az erkölcsi igazságról, mely szerint a ki elbizakodik, gyakran szokott megcsúszni!

Azért az általános helyzetről multkor levelemben felvetett véleményt a faktorok becsérlése nélkül most is fenntartom azon meggyőződésben, hogy az alakoskodásokat annyira rejtegetni, hogy azokból az ellentábor reménykedése is ne nyert volna tápot; a megtörténtek után alig volt lehetséges; és pedig azért, mivel a szarvasi baklövés eltíkolhatlan sebet ejtett az ellenzék szíjárd összetartásán annyira, hogy habár nem látom is, de el tudom képzelni, — az a izgalom, mit a választási tény némileg el is ringatott, nincs a nyugodtság rendes medrében; mivel az aggodalmak szempillái nyitva maradtak, melyek alul a nyugtalanság belső küzdelmének könnyei csillámlanak ki.

A csongrádi — bár jogos — kudarc után is elkövetett inpoliticus lépéstől, mely az első órra lökés hatványozásul bunkósbotot mért végig Szivák hátán Szarvason, alig lehetett egyebet várni; jólehet a gyomor érdek szövetkezettnek Szarvasra rándulása szolgáltatott erre is okot; mindemellett is, hagyni kellett volna őket, hogy örömről riadalmától a pekol hírodalma had vízhangzott volna; legalább a bíráló bizottság is az orozatlan vádaskodások felett a választás sanzionálásával egyszerűen napirendre tért volna: de így előre lehetett látni, hogy a plébinos úr — habár elég élénk érzéssel vezetett, mégis inpracticus manőverével, egyrészt a haldoklásnak indult kormánypárt utolsó végvonaglásai erejének adta meg az önfentartási ösztönben sinlődő élethez való ragaszkodás feltételeit; másrészt pedig a hatalomnak nyújtott ingert a magában véve

fog ő itt folytatni, majd vesz tehenet, lovat . . .

Kapott minden szükségessé: zöld zászlót, piros zászlót lámpásokat, kürtöt, kalapácsot, szef-ulc-ot, feszítővasat, lapátot, seprőt, szénvont, at, és adtak neki két könyvecskét is, melyben a vasutakra vonatkozó szabályok és tudnivalók voltak megírva. Simon eleinte egész éjszakákon át nem aludt, mindig a könyvecskét bujta. Még csak két óra múlva fog érkezni a vonat, de ő már bejárta kerületét, azután kiül az őrház elé, néz, halgatózik: nem rezegnek-e a vágányok, nem hallatszik-e a vasut zaja. Megtanulta könyv nélkül a szabályokat mind; s habár rosszul, csak szótagolva olvasott, megtanulta könyv nélkül az egészet.

Nyár volt. A dolga nem került nagy fáradságába, nem kellett havat tisztogatni; de meg azon a vonalon a vasutak is nagyon gyéren jártak. Simon bejárta az ő versztjét napjába kétszer, helyenként egy-egy stófit is meg-meg csavart hogy rendben van-e, nem tágult-e meg, elsimogatta a kavicsokat, megnézte a vízcöveket, s aztán hazament ellátni a háztartást meg a gazdaságot. A gazdálkodásban folytonosan aka-

példás renddel keresztül vezetett választás: actus megsemmisítését czélzó okok böngészésére.

Nem hiszem, hogy az ellenzék nyugodt rezignatióval nézhessen a jövő elé, ha majd az elrendelt vizsgálat alkalmával az ellenfél lelkiismeretlen vádjának egész legióival fog elő rúkkolni és égre földre esküdni, hogy hazug rágalmozásai a szent irás hitelére emelkedjenek; melyből csak egy bebizonyítottnak vett indok is készpénz gyanánt fog szolgálni a megsemmisítésre; ha pedig a hatalomnak lesz mibe kapaszkodni valója, világos, hogy az eddig jogosult kételyek daczára, az új választás el fog rendeltetni; mert ne hidje senki, hogy a hatalomnak Szivák nélkülözése márcsak azon széptevés miatt is, mellyel a mult országgyűlési szakkon keresztül egész a farkkopásig körülötte carrazirozott, nem faj. Faj biz az, még pedig annyira, hogy e miatt támadt ingerültségében a különben egyszerű értelmi capacitálás határai közt mozgó választási cselekményeket is törvényben ütköző vétségeknek lesz hajlandó tekinteni.

Akkor pedig tekintve a Csemegi urról lábra kelt kósza híreket, melyeknél fogva az őt eddig is különös tisztelet nyiubusával környező, és az esetleges harc sikerére döntő befolyással lehető néhány választónak a párttól való különválása sem tartoznék a lehetetlenség közé, sőt a fönt jelzett manőver miatt akár a közönnyesség akár a nyílt átpártolás által az ellentábor diadala biztosítottatnék, mondom: hogy e fatális körülménnyel fogva az ellenzékre okvetlenül befognak következni a megpróbáltatás napjai.

Lehet, hogy combinatiomsulykát nagyon is elvettem, az ebből származó erkölcsi okulást szívesen venném, ha azt nem észlelném, hogy feltevéssem az események kérelhetlen logikája által erősebb bázison nyugszik, mint az ellenzék önbizalmáé már csak azon oknál fogva is, mivel a rosszabb esebekövetkezésének számításával a párt meg-lazult sorainak kireperálására az irányadó faktorok idáig is allig tettek valamit.

Csak egy mód lehetséges, mi az ellenzék önbizalmát jogosulttá tehetné: ha Csemegi úr az ellenpárt által felhecczelt vágyakodásai szárnyait ezután is összehúzzhatná és radnai olvasócskáját tovább is remetei ihlettel morzsolgatni határozná el magát. △

dállal találkozott. Akármit eszelt ki, hogy jó lesz megpróbálni, előbb meg kellett kérnie az útmestert, ez pedig jelenteni tartozott a kerületi főnöknek. Mire a kérelem elvult intézve, már idejét is multa. Simon és a felesége unatkozni kezdtek.

Két hónap múlva Simon lassanként megismerkedett egyik-másik szomszédos vasuti őrral is. Az egyik öreg szolgálta volt már nagyon; régóta föl akarták váltatni mással; alig tudott az őrházból kíváncsorigni. A vonal bejárásokat is a felesége végezte helyette. A másik bakter, az amelyik közelebb volt az állomáshoz, derék, fiatal, sovány, de izmos ember volt. Simon egy vonal bejárásakor találkozott vele először a töltésen a két őrház közti vasut közepén, — levette a sapkáját és köszönt neki:

— Adjon isten jó egészséget, szomszéd. A szomszéd csak úgy félvállról nézett reá; — jó egészséget — mondja neki vissza, s azzal megfordul tovább megy. Később az asszonyok is találkoztak egymással; Simon felesége Arjina, köszönt a szomszédasszonynak, de ez se igen beszélt sokat, hanem ment a dolgára. Meglátta egyszer Simon is és kérdezi tőle:

Ujdonságok.

— **Hock János** országgyűlési képviselő úr f. hó 17-én, vagyis a múlt vasárnap roppant számu közönség előtt nagyszabásu beszédet tartott; melyben többek közt a választás megsemmisítésének eshetőségeiről is megemlékezett és kézzel foghatólag bebizonyította azt, hogy az ellenpárt petícióját a leggyalázatossabb erkölcsi rugók teremtették meg. Érdekes jelenség volt ez alkalommal az, hogy dr. Cicztrici Lajos főszolgabíró ur irnokával együtt a polgári kör helyiségét és Vörös János udvarát határolt deszka kerítés résein keresztül derekasan kifent bajusszal, egész élvezettel, nekihegyezett fülekkel figyelte az elmondott épületes beszédek, melyekre bizony-bizony elpirulhatt volna.

— **Dr. Terjina Gyula** Csongrádmegyei tanfelügyelő, mint Szentestől írják, napok óta van ott, honnét körünkbe szándékozik jönni az iskolák megvizsgálása végett.

— **Szinmű előadás.** A helybeli ifjuság által az árvamegyei inségesek javára rendezendő szinmű előadással egybekötött táncszínház május hó 1-én fog a népkerti arénában csekély beléptidj mellett megtartatni. A szinmű címe a „Falu rossza“ érdekes népszinmű. Anyagi sikerét tekintve, kérjük t. közönségünk szives pártolását, annál inkább, mivel az árvamegyei inségesek javára városunkhoz aránylag csak silány falunak mondható községek, csak az elemi iskolásfiuktól 3-szor nagyobb összeget gyűjtött össze mint városunk összes lakói. Tehát mint a többi városok egyakarattal teljesítették ezen emberbaráti kötelességet, azt hisszük, Csongrád város közönsége sem fogja megtagadni, sőt kilátásban engedi nekünk helyezni azt, hogy elmulasztott emberbaráti kötelességének óhajta eleget tenni megfogják ragadni az alkalmat és oly sikert fognak nyújtani az előadásnak, hogy a sors által keményen sújtott atyafiainkat minél tetemesebb segélyben részesíthessék.

— **Új menetrend.** A magyar államvasutak vonalain május elsejétől kezdve új menetrend lép életbe.

— **Újenczolás.** F. hó 22-én a Szegedkerületi hadkiegészítő parancsnokság sorozó bizottsága városukba érkezett. E szerint a tényleges sorozás f. hó 23-én az 1871 évfolyambeli, az 1869-1870 évfolyambeli hadköteles szülöttek pedig folytatólag f. hó 25-én fognak a bizottság elé állittatni.

— **Mondd csak, menyecske, miért olyan szótalan a te urad?** Az asszony egy darabig hallgatott, s aztán így szólt:

— **Hát miről is beszélgetne ő teveled?** Mindenki a maga módja szerint... Eredj isten hírével.

Mégis, úgy egy hónap mulva összebarátkoztak. Simon meg Vazul többször összejöttek a töltésen, leültek a kavics szélére, pipára gyújtottak s el-elmesélgettek egymásnak életük történetéből. Vazul még egyre sokat hallgatott, de Simon sokat beszélt az ő falujáról és hadjárataról.

(Folyt köv.)

Oroszból: SÁRMAI JÓZSEF.

H u m o r.

Kérdések kérdése.

Szegény árva fejem
Rajta gyakran töröm:
Ha a tiz ujjamon
Nem nőt volna köröm,
Vagy ha a tollamnak
Nem vón' hosszu szára —
Olykor mit is enném
Délre, vacsorára?

— **Búzaszentelés.** Folyó hó 25-én az az hétfőn lesz Szent-Márk evangélista ünnepe, mely napon az egyház a föld terményeire az ég áldását kéri. E napon reggel 9 órakor a főplébánia templomban szent mise lesz s utána processzia megy a közeli buzaföldekre, hol a búzaszentelés szertartását megtartják.

— **Varva várt vendég.** Végre már e hó 20-án megjött az eső, s a gazdák öröme megnövelte földeiket. Bár az eső két hónapi szárazság után kevés jutott, mindazonáltal az a kevés is elég arra, hogy úgy városunk utczeit, mint a földeket megöntözze s a már kiálhatatlanná vált port egy időre eltüntesse.

— **Ki él tovább?** A „Szentesi Lap“ szerint — egy angol orvosi egylet bizottságot küldött ki azon kérdésnek eldöntésére, hogy a szeszes italok élvezése milyen hatást gyakorol az emberi élet hosszúságára. Ennek kutatásai a következő eredményre vezettek: Aki soha életében egy csöpp szeszes italt sem iszik, az él átlag 51 évet és 22 napot. A rendszeres mértékletes ivó 63 évet, 13 napot. A részeges ember 53 évet és 19 napot.

— **Országos fagy és dér.** A meleg, valóságos nyári napok után, melyek legutóbb már a tavaszi felöltőt is lehúzták az emberről, egész hirtelen és váratlanul lehűlt a levegő a napokban. A felvidéken erős fagy volt, az Alföld több helyén pedig kisebb mérvű dér. A hideget nem kis mérvben idézte elő az erdélyi havazás. A hegyek között havazott s utána hideg idő következett, helyi-vel-közzel tetemes kárt okozva a növényzetben, különösen a gyümölcsösök rügyeiben. Ez a kedvezőtlen hideg időjárás csak elpóstának tekiuthető, mert a hideg még folyton tart s felő, hogy a közeli napokban hidegebb idő következhetik be, fagygyal, ha szél csend áll be. Hideg időjárásra van kilátásunk, annyival inkább, mivel Oroszországban is annyira lehűlt az idő, hogy 8-9 fok hideg van reggelenként is.

— **A legvénebb juhász.** A minap Monokon egy 145 éves juhász halt meg. 1747-ben tartották keresztvizre. A forradalom idején már száz éves volt. 80 éves korában még dobálódzott a zsákokkal. Száz éves léte még nagyban birkózott a juhász legényekkel s nem egyet földhöz vert: persze ő maga is elterült néha-néha. De onnantúl, hogy száz éves lett, abbahagyta a birkózást, azt mondván: nem illik öreg embernek. Egyszerűen élt, lust csak akkor evett ha kergesség ütött a birkába. Pipálni 100 éves korában kezdett.

Pus' amüevsek figyelmebe: A kézi lőfegyverek kötelező megvizsgálásáról szóló 1891. XXXIV. t. cz alapján Budapest felállítandó próbaállomásnál szükséges próbamesteri állás betöltésére hirdet pályázatot a kereskedelmi miniszter. A pályázók kimutatni tartozik, hogy nagykorú, magyar honos, a puska-műves ipart az ipartörvény alapján önállólag, vagy pedig mint segéd tényleg gyakorolja. A pályázók közt előnyben fog részesítettetni az, ki szakmabeli, kiváló ügyességét hiteles bizonyítványokkal igazolni továbbá, ki a mértékhiitelesítés terén használt eszközök és felszerelési tárgyak esetleges javítását is végezni képes. A pályázók közt legalkalmasabbnak talált próbamester egyelőre ideiglenes minőségben s csak ha egy évi idő lefolyása alatt képességét beigazolta, fog végleges minőségben alkalmaztatni. Ezen próbamesteri állással 600 frt. évi fizetés, 200 frt. működési pótlék és természetbeni lakás, vagy pedig évi 300 frt. lakpénz illetmény van összekötve. Az állomásra kinevezendő próbamester működését az 1891. évi XXXIV. t. cz. életbe lépése napján vagy is 1892. évi május 18-án megkezdeni tartozik. A pályázati kérvény megfelelő bélyeggel ellátva és a gyakorlati képzettséget igazoló okmányokkal felszerelten legkésőbb f. évi május 1-ig a kereskedelemügyi ministeriumhoz adandó pe.

— **A Magyar-francia biztosító részvénytársaság, Benicky Ferencz ur ő Nagyméltósága elnöklete alatt folyó évi április hó 16-án tartá rendszeres közgyűlését.** Az előterjesztett igazgatósági jelentésből a következő figyelemreméltó adatokat idézzük: A tüzbiztosítási üzletben a díj- és illeték-bevé-

telek 403,248 forintot; jégbiztosítási üzletben 403,155 forintot, a balesetbiztosítási üzletben 4,180 forintot és az életbiztosítási üzletben 746,824 forintot tettek. Az összes díjbevétel volt 5.282,407 forint. Valamennyi ágazatban kiadott, mint viszontbiztosítási díj 1.578,826 forintot; károkért fizetett, a tüzbiztosítási üzletben 1.927,069 forint, a jégbiztosítási üzletben 406,619 forint, balesetbiztosítási üzletben 6,616 forint, az életbiztosítási üzletben 213,005 forint, összesen 2.553,309 forint. A társaság bevételei az intézeti házak jövedelméből, kamatokból, az értékpapírok nyereségéből és különféle jövedelmekből 272,182 forintot tettek: az intézet tartalékának összege 5.111,581 forintra emelkedett. A díjkötelezvény-tárcza 7.554,261 forintot tartalmaz. Az életbiztosítások tőkében és járadékokban 18,773,835 forintot képviselnek. A társaság fennállása óta kártérítésekért több mint 34 millió forintot fizetett készpénzben. A 65,003 forintot tevő nyereség nem lesz kiosztva, hanem 117,760 forint a kétes követelések 30,000 forintra emelésére, továbbá 18,312 forint a tőke tartalék 170,000 forint emelésére fordított és 28,930 forint új számlára átvittetik. A társaság biztosítéki alapjai 6.860,519 forint 29 krt tesznek. A közgyűlés elé terjesztett jelentésből és zárszámadásokból megelégedéssel konstatáljuk, hogy ezen hazai intézet üzlete folyton örvendetesen fejlődik és terjed és hogy a szolid és takarékos üzletkezelés jövőben bizonyára még fényesebb eredményeket fog felmutatni.

— **Ártéz kutunk,** melyen egy nappal, mint éjjel szorgalmasan dolgoznak, elmondhatjuk róla, hogy igen szép hatást tett, a fűrés eddigelő minden akadály nélkül folyik s már 130 méter mélységű; azonban mindig nem találtak meg a vízforrást. De ha továbbra is ily kitartással dolgoznak rajta, van remény, hogy rövid idő mulva élvezhejük egészséges vizét.

— **Graf Karolyne,** szül. Nagy Rozália, e hét folyamán, életének 58-ik évében szív-széllhütésben meghalt.

— **A népkerti helyiség** mely a tavasszal nagyban alakulva lett, ugylátszik a sáson beálltával Csongrád város közönsége igényeinek teljesen megfelel.

Beküldetett.

Fekete, fehér és színes selymeket méterenként 45 krtól 16 krtól 65 krtól sima és minázott mintegy 240 különböző fajta és 200 különböző színben szállit, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is póstabér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichb n. Mintak postafordulóval küldetnek Svájcba intézett levelekre 10 krosbélyeg ragasztandó. (1)

Selyem-grenadineket fekete és egyéb színekben méterenként 95 krtól 9 krtól 25 krtól 18 különböző fajtában) szállit, megrendelt egyes öltönyökre vagy egész végekben is póstabér- és vámmentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichb n. Mintak postafordulóval küldetnek Svájcba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó. (7)

I r o d a l o m.

— **A Technológiai Lapok** a IV-ik évfolyama f. évi április 15-ki száma következő tartalommal jelent meg: Budapest electromos világítás. Taborsky Ottó. — Budapest electromos világításáról vegyes bizottsági jelentés. — Budapest electromos világítása. Gruber Nándor tanár és Fischer Béla. — A kenőolajok megvizsgálásáról. Vége. Klemp Gustáv. — Budapest végleges vízműve. (Folytatás.) Salbach B. — Vegyes közlemények. — Szakirodalom. — Találmányok leírásának kivonata. — Engedélyezett szabadalmak. — Pályázatok és árlejtések naptára. — Hirdetések.

— **A Magyar Géniusz** hmsvétí száma gyönyörű új címlappal, számos színnyomású illusztrációval és a szokottnál gazdagabb tartalommal jelent meg. A címlap mely a művészetek jelvényei fölött lebegő géniuszt ábrázol, Sávely Dezsőnek műve, ki a fűzethez még több csi nos képet is rajzolt. A tarta

omból megemlítjük Dóczy Lajos szellemes csevegését a »Kora tavasz«-ról, P. Márkus Emilia önéletrajzát (melyet arcképe mellé írt), Kozma Andornak virtuóztechnikájú életképét »Salamon bácsi«, Váradi Antal és Gonda Dezső hangulatos ünnepi verseit, Szomaházy István, Kada Elek, Vértési Gyula és Kabos Ede novelláit, az Ignóus álnév alatt rejtőző Veigelsberg Hugó »Feltételek« című kedves versét, Benickyné-Bajza Lenke regényének folytatását stb.

A Pallas új lexikona. Hirt adtunk már arról, hogy a Pallasnál új, egyetemes ismeretár készült, mely terjedelménél, díszes kiállításánál s a mi a legfőbb, munkatársai számánál és tekintélyénél fogva nagy jelentőségű irodalmi eseménynek emelkedik. Mint értesülünk, a lexikon munkálatai annyira előhaladtak már, hogy a nyomást a jövő hónapban megkezdhetik. Érdekes lesz ezáltal megemlíteni, hogy a Pallas mily széles alapot vetett ez irodalmi vállalatnak. Utasította nevezetesen munkatársait, kiknek fényes névsorát alább közöljük, hogy mindenekelőtt a szakkörökbe vágó anyagot gyűjtsek össze, a kiegészített anyag címszavait állapítsák meg s kinyomatás végett küldjék be. Mintegy hetven szakkörre felosztva, az egybegyűjtött roppant ismeretanyag nomenklaturája legnagyobb részt készen, s szakcímszótárak alakjában kinyomatva van. Némi fogalmat ad e címszótárak jelentőségéről nemcsak a lexikon végleges kidolgozására, de önálló becsükre nézve is az a körülmény, hogy a legtöbb tudományágban most kellett megküzdeni a helyes nomenklatura megállapításával. több ismeretágban, pedig megteremtésével. Így például a tengerészet címszótárát Ferenczi Béla sorhajóhadnagy, egyetértve Simonyi Zsigmonddal, most teremtette meg a magyar nyelv és irodalom számára. Azenban más sokkal kultiváltabb tudománykörökben is égető szükségé vált a helyes címszavak megállapítása, s lexikális megmagyarázása. Ennek fontosságát látta be báró Eötvös Loránd, midőn ezt írta: „A lexikon ügyéről gondolkozván, mind jobban és jobban meggyőződtem az ügy fontosságáról s lelkesedéssel vállalkozom arra, hogy annak létesülését a matematikai és fizikai társaság munkatársával némileg én is előmozdítsam.“ A vállalat e nagy kulturális jelentőségétől vannak áthatva valamennyien a munkatársak, kiknek névsora a következő:

Állatorvosok: dr. Hutya Ferencz. **Állattan:** dr. Entz Géza, dr. Daday Jenő, dr. Horváth Géza és dr. Vangel Jenő. **Anthropologia:** dr. Török Aurél. **Arab nyelv és**

irodalom stb.: dr. Goldziher Ignác. **Ásványtan:** dr. Szabó József és dr. Szerényi Hugó. **Bányászat és kohászat:** Péch Antal. **Bölcsész:** dr. Pauer Imre és dr. Alexander Bernát. **Klásszika-filológia:** dr. Vári Rezső. **Éremtan:** dr. Réthy László. **Esztetika:** dr. Ötvös Silberstein Adolf. **Földrajz:** Lóczy Lajos egyet. tanár felügyelete alatt dr. Jaukó János. **Gyorsírászat és örmény nyelv:** dr. Gopcsa László. **Hadtudomány:** dr. Bojniczicz Iván. **Ipar- és kereskedelem, szabadkőműveltség:** Gelléri Mór. **Játékok:** Kálnoki Izor. **Jog- és államtudományok:** dr. Heil Fausztin, Imling Konrad, Timen Ákos, Rakovszky István, Neményi Ambrus, Schwarz Gyula, Lányi Bertalan, dr. Kern Tivadar, dr. Fayer László, dr. Tarnai János, Makay Dezső, dr. Fleischmann Sándor, dr. Rajner János, dr. Kmety Károly, dr. Schwarz Gusztáv, dr. Neiman Armin, dr. Jellinek Arthur, dr. Széllyei Sándor stb. **Kertészet és szőlőművelés:** Molnár István. **Könyvészet és könyvkereskedelem:** Petrik Géza. **Magyar irodalom:** dr. Beöth Zsolt és dr. Négyessy László. **Magyar nyelvészet:** dr. Simonyi Zsigmond. **Magyar történet:** dr. Ballagi Aladár, dr. Marczali Henrik, dr. Márki Sándor és dr. Sebestyén Gyula. **Mathematika, fizika és asztronómia:** br. Eötvös Loránd, Heller Agost, Czögler Alajos stb. **Mérték és pénztárcséma:** Roller Mátyás. **Mezőgazdaszat és állattenyésztés:** Sipeki Balázs Árpád, Cselko István, Cserháti Sándor, Hensch Árpád, Mezey Gyula, Kosutány Tamás. **Modern nyelvek:** Palóczy Lipót. **Művészet (festészet, szobrászat):** Pasteiner Gyula. **Mitologia:** dr. Kátóna Lajos, dr. Vári Rezső, dr. Petz Gedeon. **Német nyelv és irodalom:** dr. Heinrich Gusztáv. **Nemzetgazdaság és pénzügytan:** dr. Földes Béla. **Kautz Gyula, Hegedűs Sándor, Gaál Jenő, Enyedy Lukács, Mariska Vilmos, Ráth Zoltán stb. Nevelés és oktatás:** Veredy Károly, dr. Alexander Bernát, Mauritz Rezső és dr. Pauer Imre. **Növénytan:** dr. Borbás Vincze. **Nyomdászat:** Pusztai Ferencz. **Orosz nyelv és irodalom:** Szabó Endre. **Orvostudomány, fiziológia, anatómia és gyógy-szerismeret:** dr. Bókai Árpád, dr. Klug Nándor, dr. Pertik Ottó, dr. Réczey Imre, dr. Schwimmer Ernő, dr. Bókai János, dr. Mihálykóczy Géza, dr. Thanhoffer Lajos, dr. Arkövy József, dr. Fodor József, dr. Jendrassik Ernő, dr. Csapodi István, dr. Dierner Gusztáv, dr. Irsay Arthur, dr. Frauck Ödön, dr. Korányi Sándor, dr. Friedrich Vilmos, dr. Salgó Jakab, dr. Schaffer Károly, dr. Kossa Gyula, dr. Szonthág Félix és dr. Kre-

puska Géza. **Öslénytan:** Pulszky Ferencz. **Pudogiai életrajzok:** dr. Kiss Áron. **Perzsa nyelv, irodalom stb.:** dr. Kégl Sándor. **Posta- és táviratügy:** Jancsó Dezső. **Régiségtan:** dr. Kuzsinszky Bálint. **Román nyelv, irodalom stb.:** dr. Alexi György. **Sport:** Szokolay Kornél. **Színészet:** dr. Váli Béla. **Technika és technológia:** Gonda Béla. **Illés Aladár, Tamon Béla, Éltető Elek, Czékélius Aurél, Szánthó Albert, Dobieczy Sándor, Kenessey Kálmán, gr. Batthyány Tivadar, Bobula János, Palóczy Antal, Förster Nándor, Jalsoviczky Géza, Szűts Béla, Lázár L. Pál, Bodola Lajos, Rejtő Sándor stb. Tengerészet:** Ferenczi Béla sorhajóhadnagy. **Theologia és egyháztörténet:** dr. Kiss János, Kovács Albert és dr. Kohn Sámuel. **Tóth nyelv és irodalom:** Sebestha Károly. **Török nyelv és irodalom stb.:** dr. Kunos Ignác. **Tőzsde, kereskedelmi könyvtel stb.:** Székely Ferencz. **Városrendezés, városi és magánháztartás, tornászat:** Kun Gyula. **Vegytan:** dr. Than Károly, és dr. Winkler Lajos. **Világtörénet:** Sebestyén Gyula. **Zene:** id. Abrányi Kornél, Beliczay Gyula és Káldy Gyula.

Egyes fontosabb cikkek megírására vállalkoztak továbbá: Körösy József, Rákosi Jenő, Szily Kálmán, Szinnyei József, Vámbéry Armin, támogatásukat pedig megígérték: Csemegi Károly, Kozma Sándor, Manojlovics Emil, dr. Nagy Ferencz, dr. Wlassics Gyula stb. stb.

GŐZHAJÓZÁS.

Személyszállító hajók közlekedése vegyes szolgálatban a Tiszán.

— Érvényes 1892. évi mártius 17. től. —

I.		
Szolnokról Szegedre:	kedden	} d. u. 3 órákor.
" "	csütörtökön szombaton	
II.		
Csongrádról Szegedre:	szerdán	} reggel 4 órákor.
" "	pénteken vasárnap	
III.		
Szegedről Szolnokra:	hétfőn	} d. u. 3 órákor.
" "	szerdán pénteken	
IV.		
Csongrádról Szolnokra:	kedden	} reggel 4 órákor.
" "	csütörtökön szombaton	

Felelős szerkesztő: SZILBER JÁNOS.

BOR-KIVONAT.

Pillanatnyi előállítás, kitűnő, egészséges bornak, melyet a valódi bortól lehetetlen megkülönböztetni, ajánlom mint értékös különlegességet.

2 kiló ára (100 liter borhoz elégséges) 5 frt 50 kr., utasítási iv mellékelve. A legjobb eredményért és a kitűnő gyártmányért kezeskedem.

Spiritusz megtakarítás

az én eddig fölülmulthatatlan erősítő szeszemmel, melyet pálinka-gyártásnál szintén alkalmazhatnak, érhető el; ezen szesz az italoknak kellemes és csipős ízt kölcsönöz és csak nálam kapható. Ara kilonként 3 frt 50 kr. (600-1000 literig bezárólag) használati utasítással.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom különféle SZESZEIMET, — RUMOT COGNAKOT, finom LIQÖRÖKET stb., mint utolérhetetlen kitűnő italokat. Utasítás mellékelve. — Árjegyzék díjmentesen.

Karl Philipp Pollak,

szesz különlegességek gyára Prágában.

Szakértő ü g y n ö k ö k kerestetnek.

19-50

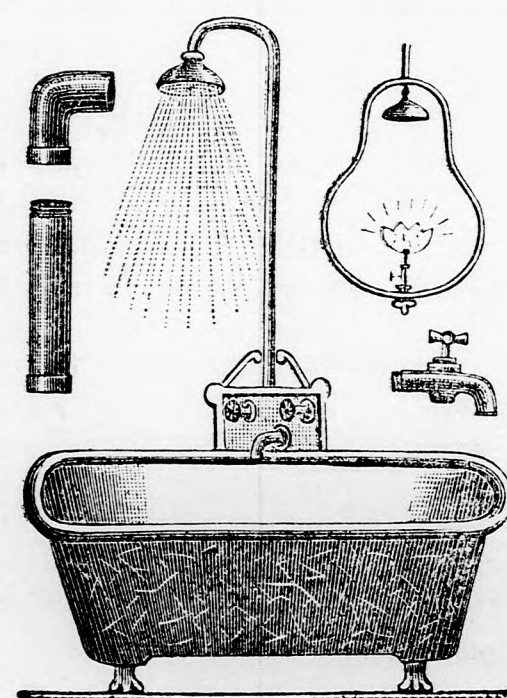
KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szövetség-utca 3 sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket. Szivattyúkat minden célra, vizszállító kasokat. Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással. Városok, gyárak, kastélyok lakóházak stb. vízzel való ellátását. Minden rendű központi fűtések, állami nyilvános és magán épületek részére

Szellőztetéseket. Gőz, köd és zuhany fürdőket. Szárítókat, bármily célra. Legjobb rendszerű closeteket. Vas és kőagyag eső csatornázásokat. Gőzfűző és gőz mosókonyhákat. Szűrő és fertőztelenítőket. Természetes légszesztelepeket. Kőszén és olaj gázgyárákat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készséggel készít.

6-50.